

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

دگرمن احمد کندهاری .

۱۱ سپتمبر ۲۰۱۸

دو ارتش رقیب و متقابل! (افغانستان - پاکستان)

۲

به ادامه قسمت اول :

اردوی افغانستان در دوران سلطنت ریفورمیستی و استقلال طلب « شاه امان الله » عبارت بود از اردویی که در زمان امیر حبیب الله خان « پدر شاه » تنظیم و تسلیح شده بود که به اداره حکومت شاه امان الله انتقال یافت و یک اردوی (۶۰) هزار نفری تخمین زده می شد؛ شاه امان الله طبق معمول در قدم نخست در خطابه تاریخی اش معاش افراد اردو را پنج روپیه در ماه افزود که سبب ارضای غنند دارالسلطنه جلال آباد شد و به طرفداری غازی امان الله که جلوس پادشاهی را در کابل اعلام نموده بود خطبه نماز جمعه را که رسم دیرینه جوامع فیودالیت افغانستان بود به نام شاه جوان خواندند که این بیعت عمومی مردم جلال آباد را مهر تأیید زد .

شاه امان الله در کنار دیگر اصلاحاتش در مدرن نمودن (تسلیحاتی - تشکیلاتی) اردو هم سعی نمود اما در بعضی موارد ضعف های اردو سبب شکست و سقوط سلطنت شاه گردید .

غازی امان الله خان برای تقویت اردو اسلحه جدید از المان ، انگلستان ، ایتالیا و بلجیم خریداری نمود که شامل : تفنگ های ۱۲ تکه انگلیس ، ۱۲ تکه المانی برای پیاده نظام و سواری ، تفنگ های پنج تکه ایتالیایی برای افراد توپچی و تفنگ های پنج تکه بلجیمی برا افراد ژاندارم و پولیس و اسلحه ثقیل شامل توپهای ۹ پوند روسی ، توپهای ۳۶ پوند و ۱۰۵ ملی متری صحرا .

توپها و تانگ های سبک از جرمنی و چکسلواکیا نیز خریداری نمود . برای تعلیم و تربیه افسران و آشنائی با تکنیک جدید معلمین ترکی استخدام نمود .

اردوی افغانستان در این مرحله از آزمون بزرگ تاریخی پیروزمندانه در شکست یک اردوی بزرگ مدرن و مسلح به تکنیک محاروبی با داشتن تفوق قدرت (اردوی اشغالگر و استعماری انگلیس) در منطقه استعمار زده سر بلند نمود . جا دارد تا بر زندگی اردو در این دوره مکتبی داشته باشیم .

غازی شاه امان الله در سفر های خارجی اش از ممالک صنعتی و پیشرفته تقاضای کمک نظامی کرد که از جمله دولت شورا ها به رهبری لنین که پشتیبان و حمایت کننده کشور های تازه به استقلال رسیده از امپراتوری «انگلیس» در سطح جهان بود به تقاضای دولت افغانستان جواب مثبت ارائه نمود ؛ به روایتی که در سال (۱۹۱۹م) در جریان ملاقات هیأت افغان با « لنین » رهبر دولت شورا ها همزمان در همین هنگام کاروان حامل مهمات نظامی روسیه شامل دوصد شتر به افغانستان مواصلت کرد .

دفتر سیاسی حزب کمونیست دولت شورا ها « روسیه » به تاریخ (۳/۲۶/۱۹۲۵) کمک نظامی به افغانستان را تصویب نمود که شش فروند طیاره نظامی به امتیاز (۲۵۰) هزار روبل سببایدی و به تخفیف (۵۰۰) هزار روبل از قیمت اصلی به افغانستان فروخته شد . غازی امان الله خان در سال (۱۹۲۵) خواستگار کمک های بیشتر نظامی از شوروی گردیده بود نماینده شوروی « لیژاماریوت » نماینده کمیساری خلق در امور بازرگانی خارجی همکاری نظامی بین کابل و ماسکو را بررسی نمود و در (۲۴ سپتامبر ۱۹۲۵) رهبری شوروی موافقت نمود که ارتش افغانستان را با تسلیحات مدرن کمک نمایند و طبق قرارداد (۱۹۲۱) یک میلیون روبل در سال باشد . طیاره های جنگی با تربیت پیلوت ها به مصرف (۱۳۵۱۵۰) روبل کمک شود مگر این طرح تحقق نیپذیرفت .

طرح قوای هوایی برای اردوی افغانستان در زمان شاه امان الله صورت گرفت ، که در نتیجه از شوروی پنجاه هزار میل تفنگ و بیست میلیون مرمی خریداری گردید به اضافه ترمیم ۱۵ هزار میل تفنگ های شکسته در شوروی . شامان الله در مقابل جنگ با انگلیس از شوروی خواست «۱۰۰» هزار میل تفنگ، شصت عدد گلوله برای هر تفنگ «۲۵۰» ضرب توپ و «۱۰۵» هزار گلوله «۵۰» میلیون روبل طلائی کمک رایگان ، ده میلیون روبل طلائی برای کارخانه باروت سازی ، «۱۲» فروند طیاره با «۱۰» هزار میل تفنگ و دو فروند کشتی زرهی در رود آمو ولی بعداً درک نمود که این یک خواست غیر قابل پذیرش می باشد تغییر نظر داد . ولی در عوض در سپتمبر ۱۹۲۴ با سببایدی یک میلیون روبل «۵۰۰۰» میل تفنگ ، پنج فروند طیاره زرمی با پیلوت و مکانیک به اضافه لوازم مهمات توپخانه که برای بار نخست بمب های هوایی و مرمی های آتشبار به مبلغ «۶۰۷» هزار روبل به دست آورد . بر گرفته از (نبرد افغانی استالین) اثر پروفیسر داکتر یوری تیخانف .

سلاحهایی که برای اردوی افغانستان خریداری و یا هم تحفه داده شده بود عبارت از :

۱۸ فروند طیاره ، ۵۳ هزار میل تفنگ با ۵۳ میلیون مرمی ، ۱۰۶ ضرب توپ با ۱۰۶ هزار گلوله ، پنج دستگاه زرهی و شش تانک ۱۵ فروند طیارات نوع «R-۱» ساخت شوروی و یک فروند طیاره «U-۱» و دو فروند «F-۱۳» ساخت کشور های اروپائی که فعال بودند .

در زمان غازی امان الله در کنار تدوین و توشیح نظام نامه ها ، نظام نامه مکلفیت عسکری هم وضع گردید که بعداً فسخ شد .

اردوی افغانستان برای کسب استقلال و آزادی کشور از یوغ استعمار انگلیس تحت رهبری امان الله به محاذ محاربه علیه اردوی مقتدر انگریز موظف و سوق گردید ، قطعاتی که عملاً دریک جنگ عادلانه آزادیخواهی علیه ارتش

متجاوز انگلیس اشتراک نمودند شامل قطعات ذیل بود و نیز باید تذکار داد که قطعات منظم اردو توسط دسته های عساکر آزاد قومی « مجاهدین » که از نظر کمیت فوق العاده بود ، تقویت می شد .

محاذ خبیر :

- دو غند پیاده (شش کندک) یک کندک سواره ، یک کندک توپچی شامل « ۴۸ » توپ .

- دسته های ملیشائی رضاکار قومی با روحیه عالی آزادیخواهی تحت نام جهاد .

محاذ کمر و اسمار :

هفت تولی پیاده ، ۱۲ توپ ، یک تولی ماشندار .

محاذ کندهار :

یک غند پیاره (۳ کنک) دو کندک توپچی و سواره و دسته های قومی از اقوام مختلف کندهار تحت سمبول وحدت ملی .
قلعه جدید سرحدی (سپین بولدک) سه تولی متشکل از (۳۰۰) نفر و (۳۰۰) نفر دیگر در تهانه های عسکری سرحدی تعبیه شده بود .

محاذ پکتیا :

- یک غند پیاره ، یک کندک سواره ، یک کندک توپچی .

محاذ تل :

به اضافه عساکر ملی رضاکار سه هزار عسکر منظم شامل دو توپ هاوینزر و هفت توپ نوع مختلف دیگر .

پلان مساعی مشترکه محاربوی و تعیین زمان « س » (آغاز تعرض و حرکت محاربوی در همه جبهات در یک زمان واحد) معین شده بود ؛ که از نظر سوق الجیشی نسبت نداشتن مرکز عالی سوق و اداره ، راه های مواصلاتی، موثر رو و مخابراتی پلان تدوین شده تطبیق نگردید و تشکیلات از قدمه لوا بالاتر نبود .

اردوی افغانستان با داشتن همه این کمبودی ها توانست یک اردوی منظم دارای قدرت آتش قوی و امکانات بهتر محاربوی ، تشکیلاتی ، اکمالاتی و مخابراتی ، را شکست بدهد .

در آن زمان که هندوستان « هند بریتانوی » تجزیه نشده بود و کشوری به نام پاکستان موجودیت نداشت ولی ارتش هند بریتانوی از اقوام بومی هندوستان به مزدوری استخدام شده بودند که پاکستان امروزی هم شامل ارتش هند بریتانوی بودند که طعم شکست اردوی افغان را ارتش (۶۲ هزارنفری به پشتبانی ۵۲ فروند طیارات جنگی) انگلیس در جریان دفاع به مقابل اردوی افغانستان چشیدند که مصادف بود به (۱۹ نومبر ۱۹۱۹) .

اردوی افغانستان که شاه امان الله در مدرن نمودن و تنظیمات آن سعی به خرج داد بود، بعداز پیروزی بر ارتش استعماری انگریز که به یک عبارت انگیزه سقوط سلطنت امانی شمرده می شد ، در دوران به قدرت رسیدن حبیب الله کلکانی تحت توطئه های « اجنت مخفی انگلیس » متلاشی گردید .

در آن سنوات که هنوز کشور پاکستان و اردوی مزدورش زائیده نشده بود ولی تنها شور آزادی خواهی قبایل آزاد سرحدی وجود داشت ؛ نظر به گفتار «پروفیسر یوری تیخانف» در کتاب «نبرد افغانی استالین» سیاست ستراتیژیک دولت شورا ها بخش بلشویک در منطقه طوری بود که افغانستان سد و یا تخته خیز در مقابل پیشروی های انگلیس « هند بریتانوی» تعیین و پذیرفته شود .

دولت شورا ها می خواست که خلقهای هند بریتانوی را از طریق حکومت شامان الله مسلح و برای یک انقلاب آماده نمایند .

به همین ملحوظ خواست های کمک نظامی امان الله از جانب بوروی سیاسی بلشویک ها پذیرفته می شد ، تا استعمار انگلیس در منطقه به شکست و نابودی مواجه گردد .

موجودیت استخبارات نیرومند انگلیس در افغانستان و هند بریتانوی منجر به سقوط حکومت امانی شد و بعد از آزادی کشور هندوستان ، قاره هند به چندین کشور خرد و بزرگ در منطقه منقسم گردید، از جمله کشور پاکستان تحت نام حکومت اسلامی طبق سیاست های ستراتیژیک توسعه طلبانه انگلیس و امریکا غرض جلوگیری از نفوذ و توسعه کمونیزم و سرکوب خیزش های مردمی شرق میانه و شرق دور من حیث متحد و یک پایگاه قوی نظامی اعم از (زمینی - بحری - هوایی) بروز نمود .

پاکستان تحت اداره حکومت « محمدعلی جناح » و حکومت های نظامی و مارشالی از آغاز پیدایش به دریافت کمک های نظامی از امریکا و کشور های اروپایی موفق گردید ؛ و انباری از سلاح و مهمات محاربوی (زمینی، هوایی، بحری) در کنار کمک های نقدی برای اکملات تأمیناتی و پرداخت معاشات پرسونل ارتش پاکستان سرازیر شد . این پروژه نظامی سازی کشور اسلامی پاکستان به یک معضله مدّش برای هندوستان و به ویژه افغانستان مبدل گردید ، در ارتباط به انعطاف پذیری غرب به سمت پاکستان ، هندوستان مجبوراً از کشور شورا ها مطالبه کمک های نظامی نمود و به این خواست ، کشور شوروی سوسیالیستی لیبیک گفت که در مدرن سازی ارتش « زمینی و هوایی » هند عملاً شرکت نمود .

پاکستان که عضو اصلی پیمان سینتو و سینتو شده بود تحت یک مدت زمان کوتاه دارای یک ارتش نیرومند گردید که در دو جنگ با هندوستان بر سر معضله جمو و کشمیر قابلیت های جنگی خود را به اثبات رسانید .

اردوی افغانستان بعد از سقوط حکومت « سقاوی » که متلاشی شده بود و اداره متمرکز نداشت ، توسط شاه جدید «نادر خان» توأم با یک اداره اختناق - ترور و سرکوب مخالفان، توانست اردو را جمع و سر و سامان دهد؛ وزارت دفاع و مکتب حربیه را احیاء نمود ، که در نتیجه اردو از یک اداره متمرکز و قدرتمند برخوردار گردید و در مورد سلاح - وسایط و ادوات محاربوی همان ذخایر حربی بود که توسط شامان الله خریداری و اردو مدرن شده بود . از آغاز حکومت های شاهی نادر شاه الی ظاهرشاه از امریکا برای مدرن سازی اردو سلاح و وسایط محاربوی به ویژه طیارات جنگی برای قوای هوایی نیرومند از امریکا و کشورهای غربی نه تنها که خواستار بودند بلکه پافشاری داشتند .

ولی امریکا تعهدی که با پاکستان و ایران در مبارزه به پیشروی اتحاد جماهیر شوروی و شیوع ایدئولوژی کمونیزم و سرکوب خیزش های مردمی داشت ؛ افغانستان برای امریکا یک نقطه ضعیف ستراتیژیک سوق الجیشی ارزیابی می شد به خواست حکومت های افغان دلچسپی نداشت و جواب رد می دادند . در زمینه به سیاست سوق الجیشی (افغانستان سد راه پیشروی اتحاد شوروی به قاره هند) اتکاء داشتند چون افغانستان از قدیم در ادوار تاریخی دروازه عبور به قاره هند بوده و هست .

طوری که قبلاً تذکار داده شد اتحاد جماهیر شوروی در مدرن سازی و مسلح نمودن اردوی افغان عملاً حصه گرفت و با کمک های بی شائبه نظامی شامل اعزام متخصصان - مشاوران نظامی ، سلاح و وسایط ثقیل و خفیف زمینی، وسایط زره دار ، طیارات جنگی اعم از شکاری ، بمباردمان ، ترانسپورتهی ، سلاحهای رهبری شده مدافعه هوایی، وسایط راداری کشف دور و نزدیک هلیکوپتر های جنگی و ترانسپورتهی با اکمال مهمات و ادوات محاربوی به یک پیمانۀ بزرگ که یک مدت زمان محاربه را مکفی باشد ، اردوی افغانستان را به یک ارتش نیرومند در مقایسه به ارتش پاکستان در منطقه مجهز نمود .

اردوی افغانستان از نقطه نظر پرسونل بر بنیاد وجبیه مکلفیت عسکری و دوره احتیاط (reserve force) قانونمند بود که متکی به عاید بودجوی دولت بوده، وابستگی به هیچ نیروی خارجی نداشت و از نقطه نظر شکل اردوی مزدور نبود.

برای اردوی افغانستان بعد از کودتای (۲۶ سرطان ۱۳۵۲) سلاحهای پیشرفته تر و مدرن تر اتماتیک ، دارای سرعت و قدرت آتش بلند از اتحاد جماهیر شوروی خریداری گردید که نیرومندی اردوی افغانستان را سرعت می بخشید . دوران تخریب و متلاشی شدن اردوی افغان (ثور ۱۳۵۷ - تمام دهه ۸۰ و نیمه اول دهه ۹۰) همزمان می باشد با نیرومند شدن ارتش پاکستان به نیروی اتمی که طبق ارزیابی نظامی منطقه ئی به ردیف ششم قرار گرفت . و این را می توان دوره شگوفائی ارتش پاکستان شمرد .

بعد از حادثه «سپتمبر ۱۱ / ۲۰۰۱» مجدداً تحت نام مبارزه علیه تروریزم صفحه جدیدی از شگوفائی در حیات تکاملی ارتش پاکستان رونما گردید .

ادامه دارد .

۹ سپتمبر ۲۰۱۸